

OBRANNÁ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY

2023

PŘEDMLUVA MINISTRYNĚ OBRANY

Česká republika a její spojenci čelí mimořádně špatné bezpečnostní situaci.

Rusko svou barbarskou agresí vrátilo do Evropy mezistátní válku velkého rozsahu a dává jasně najevo, že jeho mocenské ambice zdaleka nekončí na Ukrajině. Dosud se nesmířilo s rozpadem sovětského bloku a se vstupem zemí střední a východní Evropy do NATO a EU. Pro dosažení svých mocenských cílů neváhá použít masivní vojenskou sílu a životy vojáků i civilních obyvatel jsou mu lhostejné.

Tato situace vyžaduje zásadní změnu našeho přístupu k obraně. Po dlouhém období zanedbávání našich obranných kapacit jsme si znovu uvědomili, že obrana je jedním z hlavních úkolů státu a nezbytným předpokladem ekonomické prosperity.

Naše vláda bere obranu vážně a usiluje o to, abychom rychle napravili nedostatky, které v minulých letech vznikly v důsledku politického nezájmu a chronického podfinancování. Proto dnes Armáda České republiky prochází největší modernizací ve své historii.

Česká republika naštěstí není na svou obranu sama. Více než kdykoli dříve je zřejmé, jak je pro nás důležitá Severoatlantická aliance a obranná spolupráce s našimi spojenci. Členství v NATO proto samozřejmě zůstává základem a rámcem české obranné politiky.

Nová Obranná strategie České republiky (Strategie) vysvětluje, co je nutné učinit, aby naše obrana byla maximálně věrohodná a účinná a abychom v dostatečném rozsahu a kvalitě přispívali ke společné obraně v NATO. Řada kroků a změn, které jsou ve Strategii popsány, přitom již probíhá.

Nejdůležitějším sdělením nové Strategie je důraz na celovládní a celospolečenský charakter obrany. Abychom se společně s našimi spojenci dokázali ubránit, musíme nejen budovat dobře vyzbrojené, vycvičené a připravené ozbrojené síly, ale také posilovat celkovou odolnost státu a společnosti a připravovat naši zemi na přijetí, přesuny a podporu ozbrojených sil našich aliančních spojenců.

Strategie se proto zabývá také těmi předpoklady obranyschopnosti, které přesahují působnost resortu obrany. Nejedná se totiž o „Obrannou strategii Ministerstva obrany“, ale o Obrannou strategii České republiky. Svůj díl odpovědnosti za obranu země máme všichni.

Říkám ale zcela jasně: prvořadým účelem české i alianční obrany je odstrašení útočníka. Naším cílem není vést s agresorem válku, ale odradit ho od útoku. Pro fungující odstrašení přitom potřebujeme mít silné obranné kapacity a nezpochybnitelné odhodlání je v případě napadení použít.

Jana Černochová
ministryně obrany České republiky
4. října 2023

Obrannou strategii České republiky schválila vláda 4. října 2023.

HLAVNÍ SDĚLENÍ

- Rusko napadením Ukrajiny zahájilo největší vojenský konflikt v Evropě od konce druhé světové války.
- Pravděpodobnost vojenského napadení České republiky (ČR) nebo některého z jiných států NATO a EU je nejvyšší od konce studené války. Rusko bude dlouhodobě představovat nejzávažnější hrozbu bezpečnosti ČR a jejích spojenců.
- Válka na Ukrajině potvrdila naprostou nezbytnost našeho aktivního členství v NATO. Česká republika společně se svými spojenci posiluje schopnost NATO odradit protivníka od útoku a ubránit se agresi.
- V důsledku rostoucí agresivity Ruska je hlavní úlohou české obranné politiky všestranná příprava na dlouhotrvající obrannou válku vysoké intenzity s technologicky vyspělým protivníkem vybaveným jadernými zbraněmi.
 - ▷ Prvním prioritním úkolem je proto budovat dobře vyzbrojené, vybavené, vycvičené a v boji udržitelné ozbrojené síly nasaditelné do operací kolektivní obrany.
 - ▷ Druhým prioritním úkolem je všestranná operační příprava území ČR a zabezpečení přijetí, přesunu a podpory potenciálně velkého množství spojeneckých sil.
- Obrana není pouze úkolem Ministerstva obrany a armády. Podmínkou obranyschopnosti ČR je zapojení všech potřebných orgánů veřejné správy i společnosti jako celku.
- Náš stát, společnost i ozbrojené síly jsou vystavovány systematickému nepřátelskému hybridnímu působení. Hrozbu pro ČR představují kybernetické útoky, dezinformační kampaně, ekonomický nátlak a sabotážní, subverzní a zpravodajské aktivity.
- Základním nevojenským předpokladem obranyschopnosti a součástí věrohodného odstrašení je proto posilování odolnosti státu, společnosti a občanů.
- Obranu ČR nelze zajistit pouze profesionálními vojáky. Na obraně se musí více podílet připravené a dostupné zálohy ozbrojených sil.
- Česká republika proto buduje schopnost válečného rozvinutí svých ozbrojených sil včetně přípravy záloh, systému mobilizace, potřebné infrastruktury a pořízování zásob materiálu.
- Obranný a bezpečnostní průmysl je jedním z pilířů obrany, zejména v oblasti zajištění bezpečnosti dodávek a bojové udržitelnosti ozbrojených sil. Za tímto účelem bude prohlubován dialog a partnerství mezi státem a průmyslem.
- Česká republika bude vytvářet předpoklady pro zapojení obranného a bezpečnostního průmyslu do systému hospodářské mobilizace.
- Naprosto nezbytnou podmínkou obranyschopnosti je dostatečné finanční zajištění. Česká republika proto bude na svou obranu vydávat každý rok nejméně 2 % HDP a v případě potřeby přistoupí k dalšímu navýšení obranných výdajů nad tuto úroveň.
- Spolehlivá obrana rovněž vyžaduje dostatečně početný, motivovaný, kompetentní a dobře připravený personál působící ve všech oblastech klíčových pro obranu.

1. ÚČEL A CÍLE OBRANNÉ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY

1. **Obrana státu patří mezi jeho nejdůležitější úkoly.** Je nezbytná pro zajištění životních bezpečnostních zájmů uvedených v Bezpečnostní strategii České republiky.
2. Účelem Obranné strategie České republiky (Strategie) je **definovat základní východiska, cíle a nástroje obranné politiky a úkoly obranného systému ČR** v reakci na stav a vývoj bezpečnostního prostředí, v němž se Česká republika nachází. Probíhající změny bezpečnostního prostředí přitom zásadním způsobem mění předpoklady a požadavky na zajišťování obrany a na podíl České republiky na společném obranném úsilí spojenců v rámci NATO. Strategie rovněž reflektuje vývoj bezpečnostní a obranné dimenze EU.
3. **Strategie navazuje na Bezpečnostní strategii ČR**, schválenou usnesením vlády ze dne 28. června 2023 č. 478, a rozpracovává její implikace pro oblast obrany.
4. Strategie poskytuje **zadání pro návazné koncepční dokumenty v oblasti obrany a plánovací procesy v obranném systému ČR**. Zdůrazňuje potřebu souladu mezi aliančním a národním obranným plánováním. Zároveň je zásadním nástrojem strategické komunikace vlády vůči české veřejnosti, spojencům, partnerům i protivníkům.
5. Strategie **navazuje na důležité strategické a plánovací dokumenty NATO a EU** (Strategická koncepce NATO¹, Strategický kompas EU) a v potřebném rozsahu je implementuje do obranné politiky ČR.

Obrana státu je souhrn opatření k zajištění svrchovanosti a územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Zahrnuje rovněž účast v systému kolektivní obrany.

2. BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ A JEHO DOPADY NA OBRANU

6. Po letech stále agresivnějšího chování **zahájilo Rusko největší vojenský konflikt v Evropě od konce druhé světové války**. Válka probíhá v bezprostředním sousedství NATO a EU a v blízkosti České republiky a potvrzuje, jak je důležité, aby se stát a společnost byly schopny účinně bránit. Česká republika svou obranu zajišťuje především prostřednictvím budování vlastních obranných schopností a členstvím v NATO a EU.
7. **Riziko přímého vojenského ohrožení ČR zůstává nízké. I přesto je pravděpodobnost vojenského napadení ČR nebo některého z jiných členských států NATO či EU nejvyšší od konce studené války.** V případě jejich ohrožení se Česká

Podrobnější popis bezpečnostního prostředí včetně identifikace hrozeb obsahuje Bezpečnostní strategie České republiky. Obranná strategie se zaměřuje zejména na jeho důsledky pro obranu a obrannou politiku ČR.

¹ Na Strategickou koncepci NATO navazuje Politická směrnice pro obranné plánování NATO, která určuje zadání pro alianční obranné plánování na další čtyři roky. Tento dokument je v režimu ochrany utajovaných informací.

republika v souladu se svými závazky a zájmy zapojí do mezinárodních aktivit odstrašení a obrany. Válka na Ukrajině potvrdila naprostou nezbytnost našeho aktivního členství v NATO, neboť schopnost odradit protivníka od útoku a ubránit se jeho agresi je ve spolupráci se spojenci výrazně větší.

8. V případě vojenského konfliktu mezi agresorem a aliančními spojenci mohou území ČR přímo ohrozit **zbraňové systémy dlouhého dosahu použité protivníkem a jím vedené zpravodajské, diverzní a sabotážní operace.**
9. **Rusko představuje nejzávažnější hrozbu pro bezpečnost ČR.** Snahy Ruska o teritoriální expanzi či kontrolu sousedních zemí budou ovlivňovat evropskou bezpečnost dlouhodobě.
10. Ohrožení zejména pro země východního křídla NATO představuje i postupná **integrace Běloruska do ruských vojenských struktur.**
11. V zájmu bezpečnosti a obrany ČR je, aby byla plně obnovena **svrchovanost a teritoriální integrita Ukrajiny.** Odolnost států východní Evropy vůči ruskému nepřátelskému působení zásadním způsobem přispívá k bezpečnosti Evropy jako celku.
12. Současná podoba mezinárodní bezpečnosti je **určována především globálním strategickým soupeřením.** Jeho podstatou je snaha některých států, zejména Ruska a Čínské lidové republiky (ČLR), změnit mezinárodní řád a prosadit vlastní představu globálního uspořádání. Roste provázanost bezpečnostních hrozeb a dochází ke stírání hranic mezi mírem a konfliktem, k nárůstu konfrontace v nových doménách a k soupeření o přístup k surovinám a technologiím. Tyto trendy přináší zvýšené nároky na obranu a odolnost ČR.
13. **Čínská lidová republika v řadě oblastí působí proti bezpečnostním zájmům ČR a jejich spojenců.** Jedná se především o kybernetické útoky, hybridní působení, zneužívání technologické a surovinové závislosti, aktivity ve vesmíru a politickou a vojenskou spolupráci s Ruskem.
14. Parálza Rady bezpečnosti OSN i Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě snižuje možnosti multilaterálních řešení. Eroze smluvních mechanismů a kontrolních režimů v oblasti zbrojení a odzbrojení oslabila důvěru mezi státy. **Zásadně je oslabena funkčnost systému kooperativní bezpečnosti, a ČR na něj proto nemůže v krizovém řízení spoléhat.** Tím se dále zvyšuje význam aktivního členství ČR v NATO a EU.
15. Ačkoli použití jaderných zbraní proti území ČR není pravděpodobné, **agresivní jaderná rétorika Ruska namířená proti členským zemím NATO a EU** je velmi riziková. Nebezpečí představuje rovněž šíření jaderných zbraní. Architektura globální strategické rovnováhy degraduje v důsledku neplnění smluvních závazků ze strany Ruska a neochoty ČLR se do ní zapojit. Česká republika je proto přesvědčena, že **dokud budou existovat jaderné zbraně, musí NATO zůstat jadernou aliancí.**
16. Riziko představuje **použití chemických nebo biologických zbraní** státními i nestátními aktéry v průběhu ozbrojeného konfliktu nebo teroristického útoku.

-
17. Významnou asymetrickou hrozbou vůči členským zemím NATO a EU zůstává **mezinárodní terorismus páchaný nestátními aktéry** a rovněž státem sponzorovaný terorismus. Terorismus ovlivňuje i bezpečnost ČR.
 18. **Bezpečnost ČR je spojena s bezpečností a stabilitou v sousedství Evropy. Situace v těchto oblastech se zhoršuje.** Severní Afrika, Sahel, Africký roh a Blízký a Střední východ jsou zasaženy komplexními bezpečnostními problémy, které jsou neřešitelné bez mezinárodní asistence. V důsledku politické nestability a nefunkční správy roste počet slabých či zhroutených států, které se stávají živnou půdou pro působení teroristických a kriminálních skupin, což kromě jiného vede ke zvyšování nelegální migrace. Ohniska napětí a nevyřešené konflikty přetrvávají i v Evropě, zejména v širším sousedství Ruska a regionu západního Balkánu. V těchto oblastech se Rusko a další aktéři angažují s cílem mařit snahy o stabilizaci.
 19. Náš stát, společnost i ozbrojené síly² jsou vystavovány **systematickému nepřátelskému hybridnímu působení**. Často se odehrává skrytě a jen obtížně lze identifikovat a označit jeho původce. **Hrozbu pro ČR představují kybernetické útoky, dezinformační kampaně, ekonomický nátlak a sabotážní, subverzní a zpravodajské aktivity.** K nim může docházet již v době míru. Zejména Rusko, ale také ČLR a další aktéři řadou těchto aktivit oslabují stabilitu, společenskou soudržnost, efektivitu rozhodovacích procesů a obranyschopnost České republiky a jejích spojenců. Pro budování obranyschopnosti státu má tedy zásadní význam posilování odolnosti státu a společnosti jako celku i v nevojenských oblastech.
 20. **Rapidní technologický vývoj a šíření technologií přináší klíčové změny ve způsobu vedení ozbrojených konfliktů.** Roste význam vesmíru a kyberprostoru pro zajištění obranyschopnosti i pro fungování společnosti jako takové. Nastupující a přelomové technologie³ přináší jak nové příležitosti, tak rizika. V důsledku velmocenského soupeření nabývá strategické důležitosti pro obranu využívání technologií a přístup k jejich výrobním vstupům.
 21. **Dopady klimatických změn budou stále více ovlivňovat jak bezpečnostní prostředí,** tak zajišťování obrany ČR. Extrémní projevy počasí mohou narušit infrastrukturu a oslabit obranyschopnost státu, rovněž mají vliv na podobu operačního prostředí a působení ozbrojených sil.

3. VÝCHODISKA, PRINCIPY A PŘEDPOKLADY OBRANY ČR

22. Obrana ČR je připravována a realizována především ve spolupráci se spojenci v Severoatlantické alianci, jež se opírá o silnou transatlantickou vazbu. Naše **obrana nezačíná na hranicích ČR, ale daleko za nimi.** Jejím předpokladem je věrohodná kolektivní obrana členských států NATO.

² Pro potřeby Strategie pojem „ozbrojené síly“ zahrnuje veškerý vojenský personál, tedy vojáky působící v následujících strukturách: Armáda České republiky, Vojenská kancelář prezidenta republiky, Hradní stráž, Vojenská policie, Vojenské zpravodajství, Ministerstvo obrany, příspěvkové organizace Ministerstva obrany.

³ Patří mezi ně zejména umělá inteligence, zpracování velkých dat, autonomní prostředky a systémy, kvantové technologie, biotechnologie, hypersonické systémy, kosmické technologie, nové materiály a energetické technologie a pohony.

-
23. Prvotním úkolem kolektivní obrany NATO, na níž se Česká republika aktivně podílí, je **odradit jakéhokoli protivníka od útoku** na spojenecké země. V případě, že odstrašení selže, ČR se společně se svými aliančními spojenci zapojí do operace kolektivní obrany.
 24. V důsledku rostoucí agresivity Ruska je hlavním úkolem české obranné politiky **všestranná příprava na dlouhotrvající obrannou válku vysoké intenzity s technologicky vyspělým protivníkem vybaveným jadernými zbraněmi**.
 25. Za tímto účelem bude ČR budovat **vojenské i nevojenské schopnosti potřebné pro kolektivní i individuální odstrašení a obranu** před možnou agresí. Z toho vyplývají kvalitativní i kvantitativní požadavky na schopnosti. Značný význam pro další posilování obranyschopnosti má **reflexe války na Ukrajině**.
 26. Budoucí konflikty budou vyžadovat vedení **multidoménových operací**. Klíčovou potřebou proto bude zajištění součinnosti a vysoké úrovně harmonizace úsilí ve všech oblastech vojenského působení, tedy v rámci pozemních, vzdušných, námořních, kybernetických a vesmírných operací. Nezbytné je i zapojení civilních institucí.
 27. **NATO realizuje nejzásadnější reorganizaci a posílení svých schopností a nástrojů odstrašení a obrany za posledních třicet let**. Jde zejména o novou architekturu operačních plánů a novou podobu Struktury sil NATO dle Nového modelu sil (*New Force Model*) včetně struktury velení a řízení. To v případě ČR přináší jak zvýšení nároků na síly a schopnosti nasaditelné a udržitelné v rámci společných odstrašujících opatření a operací kolektivní obrany, tak zásadní zvýšení nároků na logistické kapacity včetně vytvoření předsunutých zásob munice a dalšího materiálu a vybudování schopnosti **přijetí velkého počtu spojeneckých sil (pozemních i vzdušných) na území ČR** a jejich všestranného zabezpečení (*Host Nation Support, HNS*).

Praktické aspekty přijetí, přesunů a podpory spojeneckých sil na území ČR

*V případě zvýšeného ohrožení bude ČR jak **tranzitní, tak hostitelskou zemí** pro spojenecké vojenské jednotky. Úkolem ČR bude těmto silám poskytnout hostitelskou podporu (*Host Nation Support, HNS*). Tato podpora může vyžadovat řadu opatření a schopností.*

*U **projíždějících spojeneckých jednotek** jde zejména o policejní doprovod, dopravní opatření, poskytnutí prostředků pro zajištění základních životních potřeb, potravin, pitné vody, pohonných hmot, odpočinku a zdravotnického zabezpečení a zajištění všestranné ochrany včetně protivzdušné obrany a opatření proti hrozbě diverzního útoku.*

*U jednotek **působících na našem území** jde vedle výše uvedeného o vytvoření podmínek pro vedení úspěšné vojenské činnosti, tedy zajištění prostoru rozmístění, pokrytí části zásobovacích potřeb (včetně skladovacích kapacit a předsunutých skladů) či opatření k využití vzdušného prostoru ČR.*

Aby tato opatření byla v krizi realizovatelná, je nezbytné již v době míru věnovat náležitou pozornost přípravě, od organizačního plánování a vytvoření legislativních podmínek až po vybudování kapacitní a průchodné dopravní infrastruktury a dostatečné ubytovací infrastruktury.

Operační příprava státního území a HNS významně přesahují kompetence a možnosti resortu Ministerstva obrany, a musí se na nich proto podílet řada dalších orgánů veřejné správy, bezpečnostních složek a ozbrojených sborů (včetně ministerstev vnitra, dopravy, průmyslu a obchodu, zdravotnictví, zemědělství a Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Správy státních hmotných rezerv, Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost a zpravodajských služeb).

28. Systematické posilování obranyschopnosti musí probíhat neustále. Princip „odložené potřeby“ aplikovaný v uplynulých desetiletích při výstavbě ozbrojených sil oslaboval obranyschopnost ČR. **Budovat dobře vyzbrojené, vybavené, vycvičené a personálně naplněné ozbrojené síly a vytvářet podmínky pro jejich nasazení je nutné teď a co nejdříve.**
29. **Varovací doba, s níž obranná politika ČR a NATO donedávna počítala, se dramaticky zkrátila.** Je zřejmé, že od prvních dostupných náznaků agresivního úmyslu protivníka do zahájení vojenského útoku uplyne maximálně několik týdnů či měsíců. Současně je nutné počítat s tím, že nepřátelská činnost může probíhat už v mírovém stavu (hybridní působení) a ČR jí musí být schopna čelit.
30. Vzhledem k rychlým přechodům mezi mírem, krizí a konfliktem je pro zajištění odstrašení a obrany důležité, aby **některá rozhodnutí byla přijímána a realizována i v období mimo krizové stavy.**⁴
31. Jde zejména o provádění odstrašujících opatření a přípravu na společnou obranu v rámci NATO. To může zahrnovat jak **rychlé vyslání českých jednotek vyčleněných do operací a dalších aktivit pod velením NATO, tak zabezpečení HNS.**
32. Obrana ČR je založena na systému alianční kolektivní obrany, za jehož funkčnost, efektivitu a věrohodnost nese ČR významnou spoluodpovědnost. Adekvátní zapojení ČR do **budování aliančních kapacit a nástrojů kolektivní obrany a odstrašení má proto v české obranné politice prioritu.** To se týká především plnění Cílů výstavby schopností NATO (Capability Targets), zapojení sil a prostředků resortu Ministerstva obrany do všech tří pilířů Nového modelu sil NATO, zabezpečení HNS na území ČR a účasti v odstrašujících opatřeních a operacích NATO.
33. V souladu se svými závazky vyplývajícími ze Smlouvy o nešíření jaderných zbraní nebude ČR usilovat o získání jaderných zbraní. Česká republika se však aktivně účastní jaderného plánování NATO a přispívá k aliančnímu jadernému odstrašení.

⁴ Krizovými stavy jsou stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Pro oblast obrany jsou relevantní zejména stav ohrožení státu a válečný stav. Stav ohrožení státu je vyhlášen v případě bezprostředního ohrožení svrchovanosti nebo územní celistvosti státu či jeho demokratických základů. Válečný stav je vyhlášen v případě napadení ČR, nebo pokud situace vyžaduje plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně.

-
34. Obranné iniciativy EU přispívají k zaplnění nedostatků identifikovaných v rámci obranného plánování NATO, které je pro ČR hlavním nástrojem pro určení potřebných schopností, a přispívají k bezpečnosti Evropy. **Česká republika se podílí na rozvoji bezpečnostní a obranné dimenze EU s cílem zajistit její komplementaritu k NATO.** Podporuje využití obranných iniciativ EU ke zvýšení evropského příspěvku k alianční obraně a zajištění evropských bezpečnostních zájmů v situacích, kdy se NATO neangažuje. To znamená zejména schopnost zvládat krize menšího rozsahu v zájmových oblastech a podporovat budování bezpečnostních a obranných kapacit partnerských zemí.
35. Posilování obranyschopnosti a budování schopností probíhá rovněž v rámci **bilaterální spolupráce**. Prostřednictvím obranné diplomacie ČR rozvíjí spolupráci s partnery s cílem prohlubovat vzájemné vazby a posilovat praktickou spolupráci, zejména vojenskou. **Významnými partnery ČR v oblasti obrany jsou zejména USA, Spojené království, Německo, Polsko a Slovensko.**
36. Obrana ČR není úkolem pouze Ministerstva obrany a armády. Základní podmínkou obranyschopnosti ČR je **zapojení všech potřebných orgánů veřejné správy⁵ a společnosti jako celku** (celovládní⁶ a celospolečenský přístup k obraně). Obranný systém ČR proto musí takový integrovaný přístup umožňovat a rozvíjet.
37. Obranu ČR nelze zajistit bez aktivní spolupráce veřejné správy a soukromého sektoru včetně obranného průmyslu.⁷ **Rozvoj obranně-průmyslové základny ČR je nezbytností.**
38. Spolehlivá obrana vyžaduje **dostatečně početný, motivovaný, kompetentní a dobře připravený personál** působící jak v obranném systému ČR, tak v dalších oblastech klíčových pro obranu a obranyschopnost ve veřejném, nevládním i soukromém sektoru.
39. Obranu ČR nelze zajistit pouze profesionálními vojáky. Na obraně se musí více podílet připravené a dostupné **zálohy ozbrojených sil**.⁸
40. Ačkoli byl v uplynulých desetiletích obranný systém ČR v mnoha ohledech **vytvářen na správných principech, jeho jednotlivé prvky často nebyly v praxi rozvíjeny v potřebné hloubce a rozsahu**.⁹
41. **Obrana rovněž dlouhodobě nebyla dostatečně finančně zajišťována**, což vedlo k vytvoření značného vnitřního dluhu, který se projevil zejména v zanedbanosti infrastruktury, odsouvání modernizace ozbrojených sil či nízké úrovni zásob včetně munice.
42. Nezbytnou podmínkou dosažení potřebných obranných schopností je **zvýšování obranných výdajů, které v roce 2024 dosáhnou 2 % HDP a nejméně na této úrovni budou následně**

⁵ Pojem veřejná správa zahrnuje orgány státní správy a samosprávy.

⁶ Celovládní přístup označuje zapojení všech složek veřejné správy, jeho anglickým ekvivalentem je pojem „whole of government“.

⁷ Jde zejména o zajištění průmyslových kapacit, tvorbu strategických zásob a posilování odolnosti.

⁸ Součástí záloh je také aktivní záloha.

⁹ Jednalo se například o zajišťování HNS, výstavbu záloh, schopnost válečného rozvinutí ozbrojených sil, přípravu občanů k obraně státu či krizové řízení v souvislosti se zajišťováním obrany.

trvale udržovány. To je zajištěno prostřednictvím zákona o financování obrany ČR. S ohledem na nepříznivý vývoj bezpečnostního prostředí a potřebu odstranit vnitřní dluh je nutné úroveň 2 % HDP považovat za minimální, přičemž nelze vyloučit, že bude nutné na obranu vydávat více.

CELOSPOLEČENSKÉ PŘEDPOKLADY OBRANYSCHOPNOSTI

43. Obrana země je založena na integrovaném celospolečenském přístupu zahrnujícím spolupráci všech orgánů veřejné správy a celé společnosti včetně občanů, soukromého a nevládního sektoru a vzdělávacího systému. **Úspěšné naplňování předpokladů obranyschopnosti vyžaduje aktivní a odpovědný přístup těchto aktérů za krizových stavů i mimo ně.**
44. **Základním nevojenským předpokladem obranyschopnosti a nezbytnou součástí věrohodného odstrašení je odolnost státu, společnosti a občanů.** Česká republika proto bude dále posilovat svou civilní nouzovou připravenost a odolnost proti vojenským i nevojenským hrozbám a přistupovat zodpovědně k plnění souvisejících aliančních závazků, především v sedmi základních oblastech odolnosti NATO.¹⁰
45. Cílem ČR je rozvíjet v celém spektru znalosti a dovednosti týkající se **branně-bezpečnostní problematiky a odolnosti vůči hrozbám vojenského i nevojenského charakteru.** Za tímto účelem stát podporuje například rozvoj branně-sportovních a technických dovedností a fyzické kondice občanů, ale také přípravu obyvatelstva na předcházení nebo řešení dopadů mimořádných událostí a krizových situací.
46. **Významnou roli má příprava občanů na obranu státu.** Jejimi nástroji jsou zapojení občanů do aktivní zálohy, účast na dobrovolných vojenských cvičeních a využívání možnosti dobrovolného předurčení pro doplnění ozbrojených sil. Vláda a Ministerstvo obrany hledají další vhodné nástroje pro podporu dobrovolného zapojení občanů do přípravy k obraně. Za stavu ohrožení státu a válečného stavu je příprava občanů k obraně státu povinná.
47. ČR systematicky posiluje **celospolečenské uznání obrany jako základního úkolu státu.** Bude usilovat o zvyšování společenské prestiže služby v ozbrojených silách a veřejné správě a **budovat komplexní systém podpory veteránů a vojenských tradic.**
48. Do přípravy na obranu budou vhodným způsobem zapojovány také všechny stupně civilního i vojenského vzdělávacího systému s cílem podporovat kritické myšlení, rozvíjet občanské vědomí žáků a studentů, posilovat jejich smysl pro občanskou zodpovědnost a motivovat je k aktivní účasti ve veřejném životě. **Vzdělávací systém vhodným způsobem podporuje vojenské, bezpečnostní a technické znalosti a schopnosti a posiluje ochotu přispívat k obraně země.**

¹⁰ Základními oblastmi odolnosti podle NATO jsou: (1) zachování základních funkcí státu, (2) zajištění odolnosti energetických zdrojů, (3) schopnost efektivně zvládat nekontrolovaný pohyb obyvatelstva, (4) zajištění odolnosti zdrojů vody a potravin, (5) schopnost zvládat velký počet zraněných, (6) odolné civilní komunikační systémy, (7) odolné civilní dopravní systémy. Odolnost coby předpoklad pro fungování systému obrany státu je rozvíjena mimo Ústřední plán obrany státu.

-
49. Významným nástrojem posilování odolnosti státu a společnosti je strategická komunikace. Protivníci využívají k prosazování svých cílů stále sofistikovanější metody hybridního působení včetně vedení nepřátelských informačních a psychologických operací s cílem oslabit důvěru veřejnosti ve státní instituce a demokratické zřízení, šířit napětí a ochromit fungování a rozhodování státu. Strategická komunikace je klíčovým nástrojem pro efektivní a transparentní komunikaci cílů v oblasti obrany a bezpečnosti a omezování vlivu nepřátelského informačního působení.

4. POŽADAVKY NA OBRANNÝ SYSTÉM ČR

50. Ústřední úlohou obranného systému ČR je obrana státu prostřednictvím zapojení do společného obranného úsilí v rámci NATO. Z toho pro ČR vyplývají dva hlavní úkoly:
- I. v souladu s přijatými Cíli výstavby schopností NATO vybudovat dobře **vyzbrojené, vybavené, vycvičené a v boji udržitelné vojenské jednotky nasaditelné do operací kolektivní obrany** a
 - II. zabezpečit území státu a zajistit na něm **přijetí a podporu spojeneckých vojenských sil**.

Dalším úlohám se bude obranný systém ČR věnovat v závislosti na dostupnosti kapacit a zdrojů.

51. ČR a její obranný systém včetně ozbrojených sil budou schopny naplnit následující požadavky a plnit následující úkoly:
- I. V rámci NATO se podílet na efektivním **odstrašování protivníků a obraně ČR a spojenců ve všech operačních doménách** (pozemní, vzdušné, vesmírné, kybernetické, námořní¹¹).
 - II. Pro účely kolektivní obrany NATO vybudovat **síly a schopnosti v rozsahu odsouhlaseném v rámci aliančního procesu obranného plánování a síly a schopnosti k plnění úkolů pod národním velením**. Tyto síly musí být adekvátně vyzbrojené, vybavené, vycvičené, zásobené, interoperabilní se spojeneckými silami, nasaditelné, udržitelné v boji a **připravené k vedení dlouhotrvající obranné války vysoké intenzity s technologicky vyspělým protivníkem vybaveným jadernými zbraněmi**. Musí být udržovány ve stupni připravenosti odpovídajícím jejich zařazení do Nového modelu sil NATO.
 - III. **Na území ČR zajistit podmínky pro odstrašování protivníků a kolektivní obranu NATO**. To zahrnuje podporu přijetí, působení a přesunu potenciálně velkého množství spojeneckých sil podle požadavků na zajištění HNS. Předpokladem je spolupráce příslušných orgánů veřejné správy při poskytování zdravotnického zabezpečení¹², kapacit pro přenocování a odpočinek, dopravní infrastruktury (silniční, železniční, letecké), dodávek pohonných hmot, potravin, pitné vody a dalších zásob a ochrany spojeneckých sil na území ČR.

¹¹ ČR z pochopitelných důvodů nemá ambice budovat vojenské námořnictvo, v rámci spolupráce v NATO a EU ale přispívá k některým společným nástrojům a aktivitám, které se námořní operační domény týkají. Příkladem může být účast na protipirátských operacích.

¹² Zdravotnické zabezpečení zahrnuje poskytování zdravotních služeb včetně zdravotní péče a přepravy pacientů ozbrojených sil ČR a při zajišťování HNS také spojeneckých sil. V případě vyčerpání vojenských zdravotnických kapacit budou využity také civilní zdravotnické kapacity.

-
- IV. Za účelem zabezpečení území ČR, ochrany obyvatel a plnění potřeb kolektivní obrany mít k dispozici jak dostatečné schopnosti **pozemní protivzdušné obrany**, tak pokročilé **nadzvukové letectvo** zapojené do systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO (NATINAMDS).
 - V. Nasadit ozbrojené síly do **vojenských operací mimo území ČR vedených NATO, EU, OSN či ad hoc koalicemi** za účelem zvládnutí následků bezpečnostních krizí, stabilizace konfliktních oblastí, potlačování terorismu a realizace humanitárních akcí. Zapojení ozbrojených sil do misí a operací mezinárodního krizového řízení ale nesmí oslabit obranyschopnost ČR a schopnost podílet se na aliančních odstrašujících opatřeních a kolektivní obraně.
 - VI. Ve spolupráci s partnery nebo (v krajním případě a v omezené míře) i samostatně nasadit ozbrojené síly **mimo území ČR za účelem záchranných operací či evakuace** českých občanů z krizových oblastí.
 - VII. Pokud tím nebude oslabena obranyschopnost země, poskytovat na území ČR **podporu základním složkám integrovaného záchranného systému** při řešení následků mimořádných událostí nebo krizových situací.
 - VIII. Ve spolupráci s partnery v NATO a EU, v rámci ad hoc koalic i samostatně podporovat **budování a posilování bezpečnostních a obranných kapacit partnerských zemí** v zájmových oblastech ohrožených nestabilitou, konflikty a pronikáním zahraničních ozbrojených skupin. Může se jednat například o poradenství, mentoring, poskytování výcviku, výměnu informací a dodávky materiálu.
 - IX. V případě potřeby provést **rozvinutí ozbrojených sil ČR do válečné organizační struktury**, a to prostřednictvím výběrového doplnění a částečné či všeobecné mobilizace.

5. ZAJIŠŤOVÁNÍ OBRANY

SYSTÉM OBRANY STÁTU

- 52. Systém obrany státu je součástí bezpečnostního systému ČR, který vymezuje Bezpečnostní strategie ČR. **Za obranu ČR odpovídá vláda.** Dalšími aktéry systému obrany státu jsou prezident republiky, parlament, ministerstva a ostatní ústřední správní úřady, orgány samosprávy, bezpečnostní sbory, ozbrojené síly a občané.

-
53. Jedním ze základních principů systému obrany státu je fungující **civilní řízení a demokratická kontrola ozbrojených sil**.¹³
54. Obrana státu a s ní související povinnosti a úkoly jsou vymezeny příslušnými právními předpisy. Vláda ČR stanovuje **základní zásady pro zajištění obrany státu prostřednictvím Ústředního plánu obrany státu** a dalších plánů obrany státu.
55. Budování obranyschopnosti zahrnuje **plánování obrany, rozvoj ozbrojených sil a operační přípravu státního území**. Zahrnuje také úkoly pro další orgány veřejné správy a společnost jako celek.
56. Nezbytností jsou nastavené vazby a pravidla pro **zapojení průmyslu k obraně státu a využití jeho kapacit**. Zejména obranný průmysl podstatnou měrou přispívá k udržitelnosti a rozvoji vojenských schopností a kapacit a jejich dalšímu rozvoji.
57. Při zásadním zhoršení bezpečnostní situace, včetně závažného nepřátelského hybridního působení, **mohou být vyhlášovány příslušné krizové stavy**, a to podle charakteru a závažnosti ohrožení a jeho dopadů na plnění smluvních závazků o společné obraně. Vyhlášení krizových stavů vytváří orgánům veřejné správy nezbytné podmínky pro opatření určená k řešení krizí, včetně obrany státu.
58. Pro správné fungování systému obrany státu musí být **posílena efektivita rozhodovacího procesu a zajištěna jeho provázanost s nástroji krizového řízení v NATO a EU**.
59. Předpokladem rychlého a efektivního rozhodování je rozšíření **jednotného národního komunikačního systému, který umožní přenos utajovaných i neutajovaných informací ČR, EU a NATO** na všechny ústřední správní úřady a další složky bezpečnostního a obranného systému ČR. Nutností je také mít dostatečné a aktuální situační povědomí zajištěné pravidelným monitoringem a analýzou vnějšího prostředí.
60. Systém obrany státu a jeho jednotlivé části jsou **pravidelně prověřovány a procvičovány jak na národní úrovni, tak v rámci cvičení organizovaných NATO a EU**. Těchto cvičení se podle jejich zaměření účastní i nejvyšší rozhodovací úroveň (členové vlády) a jejich zjištění jsou následně využita pro zvýšení efektivity obranného systému ČR.
61. Klíčovou roli v zajišťování obrany mají zejména:
- **Úřad vlády** koordinací čelení hybridnímu působení a strategické komunikace státu,
 - **Ministerstvo obrany** přípravou a realizací obrany státu a výstavbou ozbrojených sil, podporou výzkumu a vývoje v oblasti obrany a podporou rozvoje obranného a bezpečnostního průmyslu,

¹³ Civilní řízení ozbrojených sil ČR zajišťuje Ministerstvo obrany, vláda a prezident republiky, kteří stanovují hlavní směry jejich rozvoje a činnosti. Demokratickou kontrolu vykonává mimo vlády především Parlament ČR, který například schvaluje nasazení ozbrojených sil, jejich rozpočet a kontroluje jejich činnost prostřednictvím parlamentních výborů.

-
- **Ministerstvo zahraničních věcí** zastupováním ČR v mezinárodních organizacích, zajišťováním komunikace a posilováním koordinace se spojenci a diplomatickým úsilím zaměřeným na předcházení a řešení krizí,
 - **Ministerstvo vnitra** poskytováním podpory obrannému úsilí státu prostřednictvím zajišťování vnitřní bezpečnosti včetně čelení hybridnímu působení ohrožujícímu vnitřní bezpečnost, integrovaného záchranného systému, krizového řízení, ochrany obyvatelstva, civilní nouzové připravenosti, požární ochrany, dále posilováním odolnosti státu a společnosti, zajišťováním tísňové komunikace a utajovaného vládního spojení a podporou přesunů ozbrojených sil ČR i spojeneckých sil,
 - **Ministerstvo dopravy** zajišťováním civilní dopravní infrastruktury na podporu přesunů ozbrojených sil ČR i spojeneckých ozbrojených sil,
 - **Správa státních hmotných rezerv** pořizováním a udržováním státních hmotných rezerv a nouzových zásob ropy, ropných produktů a dalších strategických surovin pro krizové stavy a dále koordinací opatření systému hospodářských opatření pro krizové stavy,
 - **Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost** v oblasti kybernetické bezpečnosti, zejména při zajišťování fungování kritické informační infrastruktury státu, v oblasti ochrany utajovaných informací v rámci informačních a komunikačních systémů a kryptografické ochrany a v oblasti navigačních družicových systémů,
 - **Český telekomunikační úřad** podporou elektronické komunikace ozbrojených sil ČR a spojeneckých sil působících na území ČR a zajišťováním fungování kritické komunikační infrastruktury státu,
 - **Ministerstvo zdravotnictví** v oblasti ochrany veřejného zdraví a zdravotních služeb pro civilní obyvatelstvo a v případě vyčerpání vojenských kapacit v podpoře ozbrojeným silám ČR a spojeneckým silám působícím na území ČR,
 - **Ministerstvo průmyslu a obchodu** v oblasti podpory a mobilizace průmyslu, přechodu na válečnou výrobu, bezpečnosti dodávek, zajištění energetické bezpečnosti a dodávek paliv a dostupnosti surovin potřebných pro realizaci obranné činnosti a fungování státu a společnosti v krizi, podporou výzkumu a vývoje a podporou průmyslu na zahraničních trzích,
 - **Ministerstvo zemědělství** při koordinaci potravinářské výroby a zásobování pitnou vodou na území ČR v krizi,
 - **Ministerstvo financí** zajišťováním financování výdajů na obranu státu a zpracováním nouzového či válečného státního rozpočtu,
 - **Národní bezpečnostní úřad** při zajišťování ochrany národních utajovaných informací a utajovaných informací cizí moci,

-
- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** podporou vzdělávání a přípravy občanů k obraně státu.

Do přípravy na obranu a do obrany jsou, mimo výše uvedené, zapojeny i další orgány veřejné správy.

SCHOPNOSTI OZBROJENÝCH SIL

62. Ozbrojené síly České republiky, jejichž hlavní bojovou silou je Armáda České republiky, jsou budovány na **vševojskovém principu a s důrazem na kombinaci technologické vyspělosti a robustnosti**, odolnost vůči hybridnímu působení a kybernetickým útokům, nasaditelnost, udržitelnost a schopnost působit v digitálním prostředí a různorodých klimatických podmínkách, a to i ve strategické vzdálenosti od hranic ČR. Ozbrojené síly ČR musí mít schopnost rychlé adaptace na měnící se situaci.
63. Obranné **schopnosti budou i nadále rozvíjeny také prostřednictvím mnohonárodních projektů a iniciativ NATO a EU**. Cílem je zajistit přístup ke schopnostem, jež by samostatně byly pro ČR nevhodné, posilovat interoperabilitu (standardizaci, unifikaci), snižovat počet používaných platforem, zjednodušovat logistickou podporu a posilovat expertizu ČR v unikátních schopnostech.
64. Cílem jsou technologicky vyspělé ozbrojené síly **vybavené moderními bojovými systémy včetně bezosádkových** a disponující schopností působit přesně naváděnou municí na velkou vzdálenost.
65. **Systémy velení a řízení** umožní efektivní působení ve všech operačních doménách v rámci multidoménových operací, a to včetně schopnosti zpracovávat a vyhodnocovat velké objemy dat.
66. Ozbrojené síly budou udržovány v **potřebných početních stavech a stupních připravenosti s vybavením a zásobami** k vedení bojové činnosti v rozsáhlém a dlouhotrvajícím konfliktu vysoké intenzity.
67. Rozvoj ozbrojených sil nebude spočívat pouze v pořizování nových typů techniky, ale rovněž ve **vzájemné integraci jednotlivých prvků napříč doménami a jejich zapojení do systémů velení a řízení**. Tuto integraci podpoří zavádění moderních systémů s potenciálem dalšího rozvoje.
68. **Česká republika vyčleňuje své síly a prostředky do všech součástí Nového modelu sil NATO**. Za tímto účelem zvyšuje připravenost, interoperabilitu a geografické zaměření vyčleněných sil v souladu s požadavky a charakterem jednotlivých součástí. Česká republika přispívá do prvků a opatření aliančního odstrašení, zejména na východním křídle NATO. Prioritními operačními směry pro ozbrojené síly ČR jsou Slovensko (kde ČR významně přispívá do mnohonárodního bojového uskupení NATO), Polsko a Litva. Česká republika rovněž přispívá do Sil rychlé reakce NATO (Allied Response Force). Připravenost všech takto vyčleněných sil a prostředků je pravidelně ověřována, kromě jiného jejich účastí na společných cvičeních se spojenci.

-
69. Těžištěm příspěvku ČR do obranného systému NATO bude **brigádní úkolové uskupení (BÚU) na bázi mechanizované brigády** doplněné o prvky bojové podpory a bojového zabezpečení. BÚU bude předem vybaveno odpovídajícími zásobami (zejména munice), do nichž je nutné průběžně investovat, a bude udržitelné v boji v rámci alianční operace kolektivní obrany.
 70. Česká republika rozvíjí **lehké, střední i těžké schopnosti pozemních sil** včetně bojové podpory a bojového zabezpečení umožňující působit v celém spektru předpokládaného operačního nasazení. Důraz je kladen na připravenost a nasaditelnost jednotek a schopnost jejich působení v rámci multidoménového systému velení a řízení NATO. Síly budou dostatečně robustní, aby mohly vést operaci vysoké intenzity s technologicky vyspělými silami protivníka.
 71. Česká republika bude zajišťovat ochranu svého vzdušného prostoru a přispívat k ochraně vzdušného prostoru spojeneckých zemí prostřednictvím **víceúčelového nadzvukového letounu nové generace**, který bude schopen nasazení v prostředí budoucího multidoménového a digitálního válčiště, a to v rámci aliančního systému NATINAMDS i koaličních leteckých operací.
 72. Důraz bude kladen také na výrazné **posílení kapacit pozemní protivzdušné obrany** proti tradičním i novým hrozbám, jako jsou roje bezpilotních prostředků či hypersonické střely. Pozornost bude věnována jak včasné detekci hrozeb, tak rozvoji širokého spektra prostředků schopných je eliminovat.
 73. Vedle budování vlastní **schopnosti letecké přepravy na taktickou vzdálenost** bude zajištěna dostupnost **kapacit strategické vzdušné a námořní přepravy** prostřednictvím mnohonárodní spolupráce spojeneckých zemí. Česká republika bude dále rozvíjet schopnost **letecké podpory pozemních, speciálních a teritoriálních sil**. Česká republika také bude schopna přispívat do **aliančních systémů pro vzdušný průzkum, varování, velení a řízení**. Samostatně či v rámci mnohonárodních řešení získá schopnosti taktických bezpilotních prostředků.
 74. Česká republika buduje **schopnosti pro operace v kybernetickém prostoru** včetně kapacit využitelných v rámci multidoménových operací a nasaditelných ve prospěch NATO a EU. Česká republika bude schopna samostatné obrany v kyberprostoru a bude rovněž přispívat do společných systémů kybernetické obrany NATO a EU. Česká republika usiluje o získání schopnosti aktivní kybernetické obrany.
 75. Česká republika buduje **schopnost efektivní obrany svého teritoria**. Hlavním cílem je zajištění obranných potřeb na území ČR s důrazem na zabezpečení HNS a na ochranu a obranu objektů důležitých pro obranu státu a objektů možného napadení. S obranou teritoria úzce souvisí také schopnost rozvinutí ozbrojených sil do válečné organizační struktury a zabezpečení mobilizace.
 76. Česká republika rozvíjí **schopnosti speciálních sil**, jež přispívají ke zvládnutí hrozeb konvenčního i nekonvenčního charakteru na území ČR i mimo něj. Zahrnují schopnosti speciálního průzkumu, zpravodajské a ofenzivní činnosti a přispívají k plnění úkolů v oblasti podpory a projekce vlivu.
 77. Česká republika buduje **schopnost vedení informačních a psychologických operací**.

-
78. Česká republika disponuje **vojenskými zpravodajskými schopnostmi**, které přispívají ke komplexnímu zpravodajskému zabezpečení obranných funkcí státu prostřednictvím vícezdrojové verifikované zpravodajské produkce. Ta zahrnuje zajišťování strategických i situačních zpravodajských informací a je realizována ve všech relevantních operačních doménách.
79. Za účelem ochrany svých ozbrojených sil a pro zabezpečení ozbrojených sil spojeneckých zemí přítomných na svém území rozvíjí ČR komplexní **schopnosti vojenské policie**. Tyto schopnosti jsou určeny jak pro působení na území ČR, tak pro samostatné plnění úkolů v zahraničí. Jsou rovněž nezbytným předpokladem rozvoje ozbrojených sil do válečné organizační struktury.
80. V rámci **vesmírné operační domény** se ČR aktivně zapojuje do mezinárodních iniciativ EU a NATO s důrazem na zajištění situačního povědomí a ochranu společně provozovaných a využívaných satelitních prostředků. Česká republika rovněž buduje vlastní schopnosti satelitního průzkumu, navigace, komunikace a snímkování z nízké oběžné dráhy Země. Pro ozbrojené síly ČR včetně nasazených sil bude zajištěno **spolehlivé, bezpečné a odolné spojení využívající satelitní komunikace**.¹⁴
81. Tam, kde je to účelné, budou při posilování obranyschopnosti ČR **reflektovány dopady klimatických změn** na bezpečnostní a operační prostředí, povahu konfliktů a operační postupy českých i spojeneckých ozbrojených sil (včetně v budoucnosti omezené dostupnosti vozidel využívajících fosilní paliva a nástupu alternativních zdrojů energie).
82. **Dostatečně kapacitní a moderní nemovitá infrastruktura** je jedním z nezbytných předpokladů řady vojenských schopností a dalších funkcí obranného systému ČR. Nemovitá infrastruktura v resortu Ministerstva obrany proto bude adekvátně rozvíjena, a to zejména s ohledem na dlouhodobou zanedbanost především skladových kapacit a výcvikových a ubytovacích zařízení. Je rovněž nezbytné, aby stát měl zajištěno vlastnické právo k vojenským objektům. Ministerstvo obrany proto bude usilovat o vypořádání vlastnických vztahů ve vojenských objektech.
83. K **zajištění zdravotnického zabezpečení ozbrojených sil ČR** včetně jejich válečného rozvoje a k zajišťování **podpory spojeneckých sil na území ČR je rozvíjeno vojenské zdravotnictví** včetně vojenských nemocnic. V krizové situaci mohou být do systému zdravotnického zabezpečení za účelem jeho posílení začleněni i nevojenská poskytovatelé zdravotních služeb.

LIDÉ

84. V resortu Ministerstva obrany a v obranném systému ČR jako celku bude působit **dostatečný počet motivovaných, kompetentních a dobře připravených vojáků a civilních zaměstnanců**. Ve stávajícím a budoucím bezpečnostním prostředí lze uspět jen díky vzdělanému a motivovanému personálu.

¹⁴ Význam satelitní komunikace pro obranu ČR narůstá napříč celou veřejnou správou, která bude tyto schopnosti rozvíjet na bázi vládou (a komerčně) poskytovaných služeb.

-
85. Vláda zajistí **konkurenceschopné pracovní podmínky a řízení kariér** tak, aby přilákala a udržela kvalifikované lidi všech nezbytných specializací, schopné vypořádat se s novými technologiemi a spolupracovat s partnery v ČR i v zahraničí. Ministerstvo obrany bude využívat flexibilnější systém nábory vojáků, který umožní zapojit do ozbrojených sil širší spektrum zájemců.
 86. Česká republika bude připravovat a **vysílat vojáky a civilní zaměstnance do mezinárodních struktur důležitých pro společnou obranu**. Jde zejména o velitelské struktury NATO a EU a Mezinárodní sekretariát NATO.

VÁLEČNÉ ROZVINUTÍ OZBROJENÝCH SIL

87. Česká republika systematicky vytváří **schopnost válečného rozvinutí svých ozbrojených sil** včetně systému mobilizace, budování nezbytné infrastruktury a pořizování potřebných zásob materiálu, výzbroje a výstroje pro celou válečně rozvinutou strukturu ozbrojených sil. Povinnosti občanů ČR v oblasti mobilizace včetně branné povinnosti jsou vymezeny v příslušných právních předpisech.
88. Česká republika vytváří předpoklady pro **zapojení českého obranného průmyslu do systému hospodářské mobilizace** včetně zajištění výrobních kapacit, a to primárně na úrovni ČR nebo ve spolupráci se zeměmi NATO a EU a jejich průmyslovými subjekty při zajišťování bezpečnosti dodávek. Rozvoj mobilizačního systému bude reflektovat zkrácenou varovací dobu před vypuknutím konfliktu.
89. Velikost válečně rozvinutých ozbrojených sil ČR **průběžně posuzuje a schvaluje vláda**. Je rozvíjen a posilován systém záloh, a to s ohledem na jejich rozsah, připravenost a flexibilitu jejich použití. V návaznosti na aktualizaci Koncepce mobilizace ozbrojených sil ČR budou revidovány plány provedení mobilizace.
90. Budou identifikovány ty kroky k přípravě mobilizace, u nichž je vzhledem k potřebě rychlé reakce důležitá možnost jejich **realizace v období mimo krizové stavy**.
91. S navyšováním obranných výdajů a pokračující modernizací ozbrojených sil včetně rozvoje aktivní zálohy je potřeba postupně **zvyšovat alokaci prostředků na financování potřeb souvisejících s přípravou a provedením válečného rozvinutí**.

INOVACE A TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ

92. Stát se musí ubránit nejen aktuálním, ale i budoucím hrozbám. Většina technických inovací se uskutečňuje v soukromém sektoru a ve výzkumných institucích často bez přímého vztahu k obraně. ČR proto v rámci celospolečenského úsilí posiluje svou schopnost **monitorovat a vyhodnocovat vývojové trendy a reagovat na možnost jejich vojenského využití a zneužití** (např. v případě umělé inteligence), zavádět nastupující a přelomové technologie a působit v nových operačních doménách (kybernetické a vesmírné).

-
93. Česká republika bude vytvářet podmínky umožňující přímé zapojení příslušných státních organizací a institucí do výzkumných a vývojových projektů vedených soukromými subjekty, které jsou využitelné v oblasti obrany. Za tímto účelem je třeba **vytvářet inovační infrastrukturu a odstranit roztržitost aktivit v oblasti výzkumu a vývoje v rámci resortu Ministerstva obrany.**
 94. Česká republika spolupracuje **se soukromým a akademickým sektorem a navazuje s nimi odpovídající partnerské a smluvní vztahy.** Rovněž přímo podporuje výzkum a vývoj přispívající k plnění stanovených cílů. Podporuje akademické instituce a průmyslové subjekty včetně malých a středních podniků a start-upů v úsilí o zapojování do mezinárodních iniciativ.
 95. Ministerstvo obrany v oblasti inovací účelně **využívá možnosti mezinárodních programů.** V rámci NATO mezi ně patří zejména obranný inovační akcelérátor DIANA a Inovační fond NATO. V EU se jedná především o programy Evropského obranného fondu a příslušné iniciativy Evropské komise a Evropské obranné agentury.
 96. Česká republika se aktivně podílí na tvorbě **mezinárodních právních a etických standardů** vojenského využití nových domén a technologií.

ROLE PRŮMYSLU

97. Obranný a bezpečnostní průmysl je jedním z pilířů obranného systému ČR.¹⁵ **Vyspělá a odolná národní obranně-průmyslová základna je předpokladem pro prosazování bezpečnostních zájmů státu** a podílí se na zabezpečení operačních potřeb ozbrojených sil. Je proto zásadní, aby byl domácí obranný a bezpečnostní průmysl ekonomicky silný, technologicky vyspělý, konkurenceschopný a disponoval potřebnými kapacitami. Česká republika bude podporovat dodávky materiálu ze strany českého obranného a bezpečnostního průmyslu pro pokrytí potřeb ozbrojených sil.
98. Pro obranyschopnost ČR je zásadní **zajištění bezpečnosti dodávek vojenského materiálu.** Komplexita dodavatelských řetězců může ovlivnit jejich plynulost a omezit nasaditelnost a udržitelnost ozbrojených sil. Česká republika proto podporuje zvyšování konkurenceschopnosti domácího obranného a bezpečnostního průmyslu s cílem rozvíjet jeho schopnost zajišťovat mírové i krizové dodávky vojenského materiálu.
99. **Česká republika podporuje začleňování domácích subjektů do mezinárodních dodavatelských řetězců s důrazem na odstraňování technologických a surovinových závislostí na nespolehlivých či nepřátelských státech.** Pro potřeby zajištění bezpečnosti dodávek ČR uzavírá strategická partnerství rovněž s nezbytnými zahraničními dodavateli.

¹⁵ Strategické a specifické cíle podpory rozvoje obranného průmyslu jsou rozpracovány ve Strategii vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu ČR do roku 2030.

-
100. V oblastech, kde domácí obranný a bezpečnostní průmysl nedisponuje plným spektrem potřebných výrobních a technologických kapacit, bude Ministerstvo obrany při pořizování vojenského materiálu od zahraničních dodavatelů požadovat maximální možné **zapojení domácích subjektů do výzkumu, vývoje, výroby i do zajištění podpory životního cyklu pořizovaného materiálu**.
101. Česká republika usiluje o zvyšování schopnosti průmyslu **flexibilně reagovat na rychlé zhoršení bezpečnostní situace**. Krizová výroba vyžaduje dostatek zkušeného personálu, přístup k surovinám včetně jejich zásob a dodávky energií. Ministerstvo obrany udržuje přehled o výrobních a technologických schopnostech obranného a bezpečnostního průmyslu a v koordinaci se Správou státních hmotných rezerv podporuje tvorbu zásob surovin, komponentů a technologií. Česká republika bude usilovat o propojení požadavků na dodávky vojenského materiálu mimo krizové stavy s dodávkami mobilizačními.
102. Česká republika ve spolupráci s dalšími zeměmi EU usiluje o to, aby byl **obrný a bezpečnostní průmysl uznáván jako společensky prospěšný** a měl adekvátní přístup k veřejným i soukromým finančním zdrojům (půjčky, investice).
103. Nezbytnou podmínkou zachování schopností a dalšího rozvoje podniků obranného a bezpečnostního průmyslu je jejich úspěch na zahraničních trzích. Česká republika proto podporuje **exportní aktivity obranného a bezpečnostního průmyslu**, a to i prostřednictvím posílených nástrojů státní podpory. Zohledňovány budou zahraničně-politické zájmy a mezinárodní závazky ČR.
104. **Ministerstvo obrany rozvíjí státní podniky ve své podřízenosti** za účelem zajišťování bezpečnosti dodávek, podpory životního cyklu vojenské techniky a udržení a rozvoje technické expertizy. Významnou roli hrají také v zabezpečení podpory výcviku ozbrojených sil. Ministerstvo obrany usiluje o ekonomickou stabilitu svých státních podniků, tvorba zisku ale není jejich hlavním účelem. Účelné může být rovněž vytváření partnerství mezi státními podniky a soukromými subjekty.

6. IMPLEMENTACE OBRANNÉ STRATEGIE ČR

105. Účinná implementace Strategie vyžaduje **celostátní a celospolečenský přístup**. Pouze včasné a kontinuální úsilí zajistí odpovídající připravenost a schopnost reakce na hrozby a krizové situace.
106. Zajišťování obrany je dlouhodobý, nikdy nekončící proces. **Plánování obrany proto musí být vedeno s dlouhodobou perspektivou**.
107. Naprosto nezbytné pro obranyschopnost ČR je dostatečné finanční zajištění. ČR proto na svou obranu bude **vydávat nejméně 2 % HDP** a v případě potřeby přistoupí k dalšímu navýšení obranných výdajů nad tuto úroveň.

-
108. Vláda vytvoří předpoklady pro **dostatečné personální, technické a organizační kapacity, které umožní optimální využití těchto zdrojů**. Je třeba zjednodušit akviziční procesy, a to i vzhledem k rychlosti technologického rozvoje.
109. Jednotlivé prvky Strategie budou rozpracovány v **návazných koncepčních, implementačních a plánovacích dokumentech resortu Ministerstva obrany**. Jde zejména o Ústřední plán obrany státu a další plány obrany státu, Dlouhodobý výhled pro obranu, Konceptci výstavby Armády ČR, Konceptci operační přípravy státního území, Konceptci přípravy občanů k obraně státu, Konceptci mobilizace ozbrojených sil ČR či Strategii vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu ČR. Tyto dokumenty budou v návaznosti na tuto Strategii dle potřeby aktualizovány.
110. Konkrétní úkoly a opatření pro resort Ministerstva obrany vyplývající ze Strategie a návazných koncepčních a plánovacích dokumentů jsou realizovány především prostřednictvím pravidelně aktualizovaného **Střednědobého plánu činnosti a rozvoje resortu Ministerstva obrany**.
111. Další **relevantní orgány veřejné správy** budou Strategii naplňovat prostřednictvím svých strategických, koncepčních a implementačních dokumentů.
112. V rámci meziresortní pracovní skupiny k řešení legislativních a právních otázek v oblasti obrany Výboru pro obranné plánování bude provedena **analýza všech relevantních zákonných a podzákonných předpisů souvisejících se zajišťováním obrany** včetně právní úpravy krizových stavů. V případech, kde jejich stávající znění není v souladu s potřebami naplňování této Strategie, bude navržena jejich změna.
113. Naplňování Strategie na celovládní úrovni bude pravidelně **vyhodnocováno především prostřednictvím Zprávy o zajišťování obrany státu a ověřováno pomocí národních i aliančních cvičení**. Její implementace i vyhodnocování bude rovněž součástí naplňování a vyhodnocování Bezpečnostní strategie ČR.
114. V případě zásadní změny východisek, potřeb a cílů obranné politiky ČR **bude Strategie revidována**.
115. Tato Obranná strategie **nahrazuje Obrannou strategii ČR**, kterou schválila vláda usnesením ze dne 13. března 2017 č. 194.